

Največji slepar sveta

Kreugerjeve zveze s španskim diktatorjem - Ponarejene italijanske obveznice - Zveze s Hitlerjem - Podkupovanje politikov in časnikarjev

»Nedolžni potnik.« Ivar Kreuger na svojem poslednjem potovanju v Ameriko, kamor je šel z nado, da dobi nova posojila. Kdo bi si v tem tako nedolžnem in solidnem potniku mogel predstavljati največjega finančnega sleparja v zgodovini?

Zadeva kralja vžgalic je zavzela nepričakovano preobrat. Kreuger, ki je neposredno do svoje smrti veljal za največjega finančnega genija in strokovnjaka, je sedaj razkrinkan in izkazalo se je, da je bil navaden slepar in ponarejevalec. On ni potvarjal samo bilanc, marveč je ponarejal tudi državne papirje. Glavne ravnatelj je njegovega koncerna Karla Langga, Sven Hultdta in Viktorja Holma so kot sokrivce zaprili.

Tajna soba.

Po uradnem obvestilu so tiskali ponarejene italijanske in druge vrednostne papirje v štokholmski tiskarni van Börzell, ki se nahaja v istem poslopiju, kjer je tudi švedski vojaški generalni štab. Strokovnjaki-grafologi so nadalje dokazali, da je podpis potvarjal Ivar Kreuger sam. To je delal v posebni sobi svoje palače v Stokholmu, do katere je imel ključ samo on. V tej »tajni sobici« so našli tudi angleški prevod pogodbe, ki jo je Kreuger leta 1925 sklenil z rajnim

diktatorjem Španije Primom de Rivero.

Ta pogodba je določala, da bo Kreugerjev koncern v letih 1925 do 1927 izplačal španski vladi 180 milijonov posojila po 16%. Obenem so našli neoverjeni prepis od Primo de Rivero podpisanega potrdila, da je Kreugerjev koncern izplačal španski vladi 105 milijonov pezet in da znašajo terjatve koncerna pri španski vladi plus obresti dne 31. decembra 1926 vsega skupaj 124.3 milijone pezet. Kljub temu, da se niso izvršila na ta naslov nikoli nobena izplačila, pa so po naročilu Kreugerja pri nizozemski banki za škanadinavsko trgovino v Amsterdamu, to je v zavodu, ki nikdar ni razvijal nobene bančne delavnosti, vknjiževali dohodke iz tega španskega kontrakta. Te dohodke je potem amsterdamska banka prevajala na Kreugerjev koncern, ki jih je beležil v svoje knjige kot aktiva. Vsota teh vknjižb je znašala skupno okoli 122 milijonov švicarskih frankov.

Ponarejeni italijanski papirji.

Pri ponarejenih italijanskih vrednostnih papirjih ne gre za obligacije ali za državne zakladne menice, ampak za čisto navadne rezervne blankete z italijanskim grbom in angleškim besedilom, in sicer v nakladi 200 do 300 komadov. Gravire je izdelal litografski zavod švedskega generalnega štaba. Vrednost, ki so jo zaznamenovali ponarejeni papirji, ni znana, ker je Kreuger lahko na blankete napisal vsoto, katero je hotel. Zdi se pa, da gre vsega skupaj za 500 milijonov švedskih kron. Kreuger je ponarejene italijanske papirje vtihtopal v portfelj svojega koncerna, iz katerega je namesto njih vzel resnične vrednosti, in sicer prave francoske državne obligacije. Ko so revizorji Kreugerja vprašali, kje so francoski papirji, je izjavil, da jih je moral realizirati, da dobi denar za »italijansko afero«. Nominalna vrednost ponarejenih italijanskih

zakladnic znaša 9 milijonov angleških funtov. Revizorjem je Kreuger rekel, da morajo te transakcije ostati tajne, ker gre za posojilo Italiji v svrhu izvedbe italijanskega brodogradbenega načrta, o katerem Francija ne sme ničesar izvedeti. Vendar pa je bila stvar tako zelo grobo narejena, da je kmalu bila razkrinkana.

Podpiranje Hitlerja.

V tajni sodbi Kreugerja so po vesteh štokholmskih listov našli priznanico na 100.000 mark, podpisano od Hitlerja. Na podlagi še drugih zapiskov so dognali, da je bil Kreuger do podrobnosti poučen o Hitlerjevem pokretu, ki ga je izdatno podpiral. Zdi se, da se je hotel Kreuger polastiti monopola vžgalic tudi v Nemčiji v slučaju, če bi prišel na vlado Hitler. Sploh je dokazano, da je Kreuger izdal velike vsote denarja po raznih državah v svrhu podkupovanja, da je na lažji način prišel do podelitve monopola.

Zveze s komunisti.

Kakor to navadno delajo moderni finančni veleogoljufi, je tudi Kreuger podkupil komunistični tisk. Kreuger je samo leta 1930 glavnemu švedskemu komunističnemu tisku »Folkets Dagblad Politiken« izplačal par sto tisoč švedskih kron. Kreuger je ravnatelju komunističnega lista izjavil, da nima namena teh vsot kdajkoli izterjati, baje pa je list točno odplačeval obresti.

Francoške zgube.

Švedski bankir Oskar Rydsbek, predsednik Kreugerjevega trusta, je 18. t. m. dospel v Pariz, da se informira o stanju raznih podjetij, ki so bila direktno ali indirektno pod vodstvom Ivarja Kreugerja. Pariški listi trdijo, da je Kreuger angažiral francoski denarni trg najmanj za 500 milijonov frankov, bodisi direktno z obveznostmi napram bankam, bodisi indirektno z dobavo papirjev akcijskih družb, ki jih je Kreugerjev koncern neposredno kontroliral in ki so bili emitirani na pariški borzi. »Liberte« zahteva od francoske vlade naj dokaže, kdo je v Franciji pomagal Kreugerjevimi goljufijam. Najbolj je prizadet bankir Hogmann. Listi odločno zahtevajo, da naj se nemudoma atetira.

»Zlati rudnik.«

»Liberte« pa trdi, da so kompromitirani tudi razni švedski konzuli in diplomati v Parizu. Eden izmed njih je pomagal Kreugerju pri reklamah za rudokop zlata v Bollindenu. Kreugerjevci so podkupili v Parizu več listov, da so peli slavo temu rudniku, o katerem so trdili, da bo dajal okoli 2 procenta svetovne produkcije zlata. Kreuger si je izmislil kompliciran finančni mehanizem, da bi mogel papirje te družbe vreči na pariški trg in tako preskrbeti nove kapitale za svoj koncern. Finančniki in žurnalisti so stvar že tako spretno razbotali, da je Kreuger že dal nalog, naj se v Stokholmu natisnejo delnice nove družbe. Natisak akcij pa se je prekinil na Kreugerjev nalog, ko je le-ta uvidel, da so vsi njegovi napori zaman in je prijel za revolver, da konča svoje veleavanturistično življenje.

List »Stockholms Tidningen« poroča, da so tiste vsote, ki jih ni mogoče najti v arhivih Kreugerjevega koncerna, bile izdane od Kreugerja, da si preskrbi molk raznih inozemskih finančnikov, politikov in žurnalistov, da ne bi njegove goljufije prišle na svetlo.

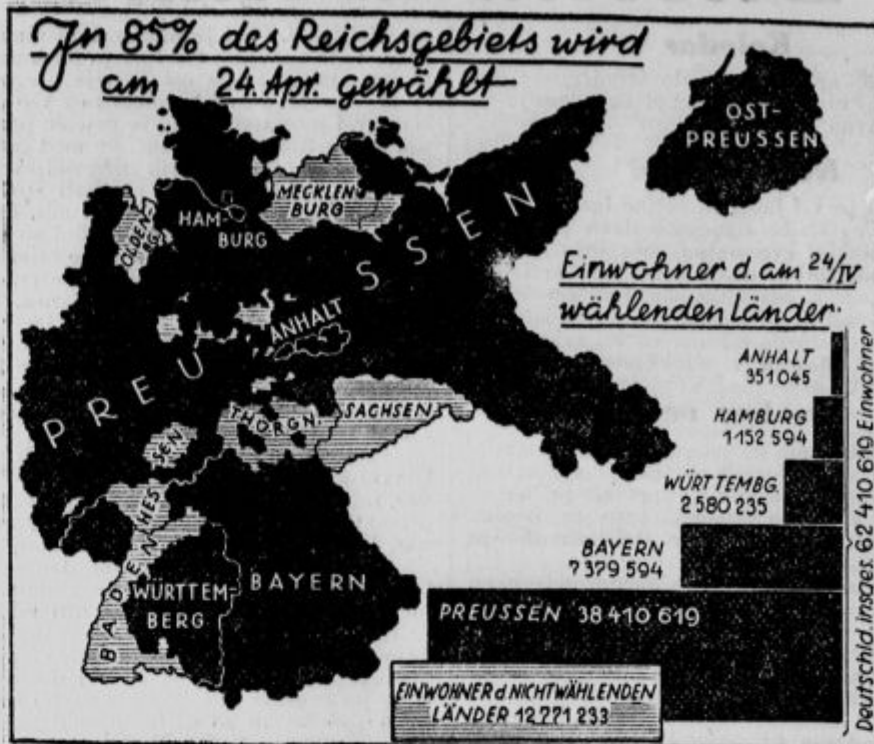

Poroka v sportnem svetu. Paavo Nurmi, nosilec rekorda v teku na daljavo, se je poročil s Silvo Laaksonen, sestro znanega finskega sportnika.

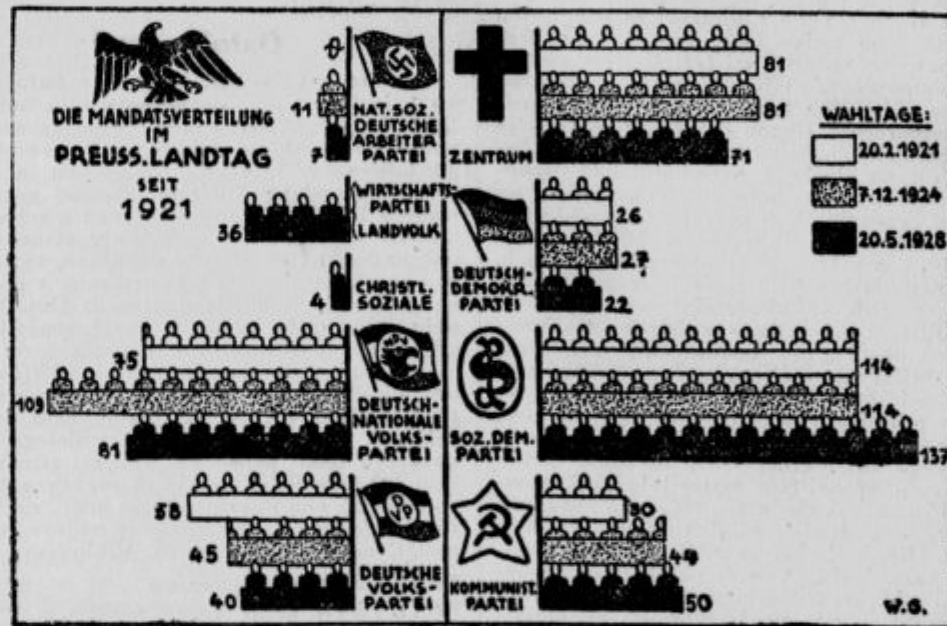

Moški v šoli za nego dojenčkov. V Londonu so priredili tečaj za nego dojenčkov, in sicer so mogli obiskovati ta tečaj samo poročeni moški.

K nemškim volitvam

24. aprila se bodo vršile v Prusiji, Bavarski, Hamburgu, Württemberski in Anhaltu volitve za deželne zbornice. Nad 80% vseh nemških volivcev se udeleži teh volitev, ki so vsled tega odločilnega pomena za bodočo politiko nemške države sploh. — Zemljevid Nemčije: volijo dežele, ki so zaznamovane črno

Stevilčno razmerje v pruskem deželnem zboru po volitvah 20. februarja 1921, 7. decembra 1924 in 20. maja 1928.

Jezuit - žrtev kuge na Madagaskarju

Zopet novo ime, ki ga vpisujemo v dolgi seznam misijonarjev, ki so umrli kot žrtve svojega poklica: p. Barreau S. J. iz apost. vikariata Fianarantsoa. Bolezen ga je napadla, ko je nesel poslednje olje nekemu bolniku v okolici. Kugi je podlegel nekaj dni pozneje.

P. Barreau je misijonaril že 18 let in se odlikoval po skromnosti in izredni vztrajnosti in bil v vsej okolici znan po neizmernem zatajevanju. Njegovo zdravje je bilo rahlo, posebno po zadnji operaciji mu je ostala znatna bolehnost, ki pa ga ni ovirala, da bi se ne bil popolnoma posvetil službi misijona, in nič ga ni moglo zadržati od njegovih misijonskih tečajev.

Ko mu je zdravnik sporočil, da ima kugo in je vsaka nada, da bi se rešil, zaman, mu je junaški vernik spokojno odgovoril: »To je dobro.« Umrli je kakor bi bil zmagal, veselo, brez besede, ki bi dala slutiti njegovo telesno bolečino.

Spomini starega učitelja

V Berlinu so natisnili »Spomine starega učitelja«. Njih avtor, učitelj Johan Haberle, je umrl leta 1824. Bil je sodobnik Napoleonovih let in videl marsikaj zanimivega. A največ občudovanja zasluži njegova neverjetna podrobna natančnost. Učitelj je v teku dolgega življenja dnevno beležil vse, tudi najmanjše šolske dogodke. Ko je stopil v pokoj, je skrbno zračunal vse kazni, ki jih je šolarjem podelil v službenih letih. Dognal je sledeče visoke številke, ki se zdijo naravnost neverjetne v naši dobi. V najhujših slučajih je kaznoval gojence s palico in z njo podelil 211.517 udarcev. Ob sobotah je šibal zakrknjene dijake in v celem naštel 240.000 šib. Za manjše prestopke je 20.989krat dijake oplazil z ravnilom po prstih, 136.175krat s cunjjo za brisanje šolske table po glavi. Razen tega je gojencem razdelil 10.215 zausnic in jih 1.115.800 dlesnil po nosu ali po glavi. Te številke niso izredno visoke. Haberle celo pripoveduje, da so mu očitali nekateri tovariši popustljivost. A noben drugi učitelj ni bil tako vnet za računarstvo kakor spoštovani avtor spominov.

Paradižniki v podmornici

Kakor poroča londonski »Sunday Express«, bo angleška vojna mornarica kmalu hvaležno upokojila vse kanarčke in bele miške, ki so rešile toliko tisoč človeških življenj v podmornicah vsled izredne občutljivosti do strupenih plinov. Daljše poizkušnje v vojnih laboratorijih so namreč dokazale, da so lističi navadnega paradižnika še bolj dovzetni za nevarne pline kakor pljuča omenjenih živalic. Zato bo v najbližnji bodočnosti dobila sleher angleška podmornica poseben »vrtec«, le-seni zabojček z nasajenimi paradižniki. Če bi

se pokvarili stroji za izdelovanje zraka in pričeli uhajati za mostvo nevarni strupeni plini, takoj bodo rastline ovenele in zvile lističe. Poprej so pazili mornarji, ali niso omedleli kanarčki in miši. Paradižniki ovenejo dosti poprej, torej bolj zgodaj opozorijo na pretečo nevarnost, in v tem je velik pomen njih reševalne službe.

Zdravnik in kritik

V Parizu se je odigral dogodek, ki je povzročil veliko smeha v književnih in zdravniških krogih. Njegova junaka sta bila znani gledališki kritik in priljubljen pariški zdravnik. Oba sta se srečala po prvi predstavi Shakespearejevega »Kralja Leara« v gledališču »Odeon«. Običala sta v gneči ob izhodu. Zdravnik je vprašal kritika, kako mu ugaja prireditev in kaj misli o igralcih. Kritik je podrobno utemeljil svoje stališče. — »Se nekaj,« je rekel za slovo zdravniku, »hudo mi nagaja kašelj. Ali mi ne bi zapisali kako zdravilo?« — »Prav rad,« je odgovoril zdravnik, »vzel beležnico iz žepa in sestavil recept. Prihodnji dan je prejel kritik po pošti račun: »Za zdravniško preiskavo in nasvet pred vratmi Odeona mi doličujete 50 frankov.« — Kritik je takoj odgovoril zdravniku pismeno: »Dolgujete mi: za poročilo o predstavi v Odeonu 50 frankov in za prehlajenje, ki sem ga odnesel, ker ste me vi ustavili na prepihu pred vratmi še 50 frankov. Odštejem 50 fr. za zdravniško pomoč. Ostane še 50 fr., ki mi jih izvolite nakazati z obratno pošto.«

Znamenit romunski kraljevski grad v Sinaiji pogorel. Pred par dnevi je požar do tal upepelil znameniti grad v Sinaiji, ki je bil letna rezidenca romunskih kraljev. Škoda je ogromna. Zgorela je znamenita galerija slik, med njimi original Rembrandta, katerega vrednost je znašala nad 10 milijonov lejev. Zgorel je tudi arhiv pokojnega kralja z dragocenimi rodbinskimi listinami

